

Социалистическая АДЫГЕЙ

ВКП(б)-и АДЫГЭ ОБКОМРЭ ТРУДЯШХЭМ
ЯДЕНДУТАХХЭМ ЯХЭКУ СОВЕТРЭ ЯОРГАН

1945 ильэс
Февралын
и б
Губдэж
№ 12 (3798)
Буасэ ч. 20

ВЕРХОВНЭ ГЛАВНОКОМАНДУЮЩЫМ и ПРИКАЗ

Я 3-рэ Белорусскэ фронтын идээхэмэ якомандующэу
Армие генералэу ЧЕРНЯХОВСКЭМ

Фронтын иштабы иначальникэу

Генерал-полковникуу ПОКРОВСКЭМ афакю

Я 3-рэ БЕЛОУССКЭ фронтын идээхэмэ, наступление ашызэ, къалэхэу ЛАНДСБЕРГ ыкыи БАРТЕНШТАЙН—коммуникации зэхэ-кыпэ инхэу ыкыи немцемэ ВОСТОЧНЭ ПРУССИЕМ ицентральнэ районхэм обронэу ашыгъым иопорнэ пункт лъэшэу щытыгъэхэр заокиэ ашгагъэх.

Къалэхэу ЛАНДСБЕРГ ыкыи БАРТЕНШТАЙН зэрштагъэхэмкэ ашыгъэ захэмэ генерал-лейтенантэу ШАФРАНОВЫМ, генерал-лейтенантэу ЧАНЧИБАДЗЕ, генерал-майорэу ЩЕДРИНЫМ, генерал-майорэу ЛЕВИНЫМ, генерал-майорэу КНЯЗЬКОВЫМ, генерал-майорэу КЛЕШНИНЫМ, генерал-майорэу АРУШАНЯНЫ, генерал-майорэу ЛЮХТИКОВЫМ, генерал-майорэу БЕРЕСТОВЫМ, генерал-майорэу ЗАКУРЕНКОВЫМ, полковникуу ЛОБАНОВЫМ, полковникуу ДЕМИНЫМ, полковникуу ЛЕВИНЫМ, полковникуу ХАУСТОВИЧЫМ, полковникуу БУЛАНОВЫМ, полковникуу ВОЛКОВЫМ, полковникуу ПОЛЕЩУКЫ, полковникуу САВЕНКЭМ, полковникуу БИРСТЕЙНЭ, полковникуу ХОТЕНКИНЫМ ядэхэр; артиллерием и генерал-майорэу СЕМИНЫМ, артиллерием и генерал-лейтенантэу СТРЕЛЬБИЦКЭМ, полковникуу ФЕДОТОВЫМ, полковникуу ИВАНОВЫМ, полковникуу КАЦ, полковникуу КОВАЛЬЧУКЫ, подполковникуу ДМИТРУКЫ, подполковникуу ВЫБОРОВЫМ яртиллериистхэр; полковникуу ЛУКАШЕВЫМ, полковникуу МОРЕВЫМ, полковникуу БОНДАРЕНКЭМ, подполковникуу ХУХРИНЭМ, подполковникуу ТИМОФЕЕВЫМ, майорэу ГАНЦЕВЫМ ятанкистхэр; авиацием и генерал-майорэу НИЧИПОРЕНКЭМ, авиацием и генерал-майорэу ЗАХАРОВЫМ, авиацием и генерал-майорэу МОЛОКОВЫМ, подполковникуу РОДИНЫМ ялетчикхэр; полковникуу ВОРОНЦОВЫМ, полковникуу ЛЕВИНЫМ, полк вникэу КУШНИРА, подполковникуу КЛЕВЦОВЫМ ясаперхэр; генерал-майорэу КОКОРИНЫМ, полковникуу БЕЛЫШЕВЫМ, подполковникуу МАРКОВЫМ, подполковникуу ГОРДИЕНКЭМ, майорэу РОБЗАУ ясвязистхэр къащыхэшыгъэх.

Теклоныгъэу ашыгъэр щитхъу хэлъэу гъэунэфыгъэнэм пае, къалэхэу ЛАНДСБЕРГ ыкыи БАРТЕНШТАЙН зэрштагъэхэмкэ ашыгъэ захэмэ анахъэу къащыхэшыгъэ соединениехэр ыкыи частхэр, орденхэмкэ наградить щыгъэнхэм фэшии представить къэшыгъэнхэ фае.

Непэ, февралын и 4-м, сыхьатыр 21-ти Родинэ истолицэу МОСКВА Родинэм ыцэкэе, я 3-рэ БЕЛОУССКЭ фронтын идээ шыгъохэу. мы зыцэ къетоогъэ къалэхэр зынштагъэхэм—топ шынтуурэ токыры пынгэрэ зэдаохээ огъу токыры салют афешы.

Шёо шыузипэшэ дээхэу, мы зыцэ къетоогъэ къалэхэр ВОСТОЧНЭ ПРУССИЕМ зэрэшштагъэхэмкэ ашыгъэ захэмэ ахэгъэхэмэ, дэгъу шынгээ къащыхэшыгъэхэм фэшии БЛАГОДАРНОСТЬ ЯСЭХЫ.

Ти Родинэ ишхъяфитынгъэрэ инезависимострэ апае ашыгъэ захэмэ ахэкодэгъэ геройхэм егъэшээр щитхъор адэж! Немецкэ техаклохэмэ аджалэр зэрафэтхын!

Верховнэ Главнокомандующэр
Советскэ Союзым и Маршалэу И. СТАЛИН.

Февралын и 4 1945-рэ ильэс.
№ 269.

Сельскэ Совет пэпчыи изба-читальнэ щызэхаш

РСФСР-м и СНК изб-читальнэ-хэм, сельскэ клубхэм ыкыи районнэ дом культурэхэм яофшэнхэр нахьышу шыгъэнхэм ехынлагъэу наушъо ышыгъ.

Мы учреждениехэмэ япчагъээ сэклакиэ нахьышу ашы. Мы ильэсэм къыкыцы сельскэ Советы пэпчь изба-читальнэ, клуб, районнэ центрэ пэпчь дом культурэхэр ашызэхашэнхэр. Научнэ просветительнэ пропагандэр—докладхэр, лекциихэр шыгъэнэр, колективнэ газетхэм ыкыи худо-

жественэ произведенияхэм къяджэнхэр, литературнэ вечерхэр, кино сеансхэр зэхашэнхэр нахьри гээлтээшыгъэнхэм ехынлагъэ амалхэр агъэнэфагъэх. Зэкэе изба-читальнэ пестэуми ыкыи сельскэ клубхэм библиотекхэр ашагъэсих.

Март мазэм РСФСР м иобласти, крайхэм ыкыи автономнэ рееспубликхэм изб-читальнэхэм ыкыи сельскэ клубхэм апае яофшэнхэр гэхэзэйригъэнхэм фэшии мэзи б курсхэр ашызэхашэх. А курсхэмэ нэбгырэ 8, 200-рэ ашыгъэджешт.

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОМ КЪЫТРЭР

Февралын и 3-м и оперативнэ сводкэ щын

Февралын и 3-м къыкыцы Восточнэ Пруссии тидэхэмэ наступательнэ захэр щашыгъэтгээ, ахэр ашызэ населениэ пункт 30-м ехъу аштагъыкыи ахэмэ Шпиттенен, Айххорн, Хаусхаген, Райхенберг, Петервальде, Грана, Зоммерфельд зыфaloхэрэр ашыщых.

Къалэу Шмайдемюль итемыр-тыгъэ къохъялакиэ ыкыи итыгъэ къохъялакиэ тидэхэмэ къалэхэу Фрайденфир, Шлоппе захээз щаштагъэх, джащ фэдэу фэшхъяфрэ населениэ пункт 40-м ехъу аштагъэх, ахэмэ Ягдауз, Клавиттерслорф, Загемюль, Квирим, Карльсруэ, Арнсфельде, Рушендорф, Мелентин зыфaloхэрэр ашыщых.

Франкфорт на Одере зыфилорэм итемыр-тыгъэ къыкыцы Палакиэ ыкыи итыгъэ къыкыцы Палакиэ тидэхэмэ, нас улениер ашызэ, къалэхэу Витц, Зоненбург, Циленциг, Реппен, Штернберг аштагъэх, джащ фэдэу фэшхъяфрэ населениэ пункти 150-м ехъу захээ аштагъэх.

Кострин икъыблэ-тыгъэ къыкыцы Палакиэ тидэхэмэ мэзыхэм немецкэ дээзкуп бэклие къащаухъурэигъы ыкыи зээ пхъашэу ашыгъэхэм къаузы ар зэкэ зэхакъутэгъэ, аш дакоу мы къыкыэлъыкюорэ трофеийхэр къаштагъэх: топхэу—163, минометхэу—55, пулеметхэу—167, автомашинхэу—1.626, мотоциклхэу—500, дээ Йапэхэр зэрыль кухэу—200. Немецкэ солдатхэу, офицерхэу 9.450-рэ пленэу къаубытыгъэх. Зэуалэм немецкэ солдат, офицер хадэхэу 8.000-м ехъу къинаагъэх.

Будапештэ пынм игаризонэу, къалэм изападнэ часты (Буда) къыщаухъурэигъэр зэрагъэкодынымкэ захэр щыкыщтыгъэх, а захэр къозэ тидэхэмэ квартали 10 аштагъ.

Къалэу Секешфех рвар итыгъэ къыкыцы Палакиэ ыкыи икъыблэ-тыгъэ къыкыцы Палакиэ тидэхэмэ атакэу ашыгъэхэм къахэкэе, километрэ 20-м нэсэу ыпекиэ ашылъыкотагъэх, аш дакоу населен нэ пункт 60-м ехъу аштагъ, ахэмэ населениэ пункт инхэу Кишвенце, Гардонь, Адоне-Саболч, Перката, Херцегфальва, Шарбогард зыфaloхэрэр ашыщых.

Фронтын ифэшхъяфрэ участкэхэмэ разведчикхэр ашэлъыхъох ыкыи пункт бэклихэмэ чынэ мэхъянэ зиэ захэр ашэклох.

Февралын и 20-м къыкыцы фронт истээми немецкэ танки 176-рэ ашакъутагъ ыкыи ашагъэкодыгъ. Ошьогу захэм ыкыи зенитэ артиллерием имашлохэмкэ пынм исамолет 21-рэ къираутэхыгъ.

Февралын и 4-м и оперативнэ сводкэ щын

Февралын и 4-м къыкыцы Кенигсбергы итемыр лъэныкъуалакиэ ыкыи итемыр-тыгъэ къохъялакиэ тидэхэмэ Зелиндскэ хыгъэхъу-нэ ныкьтом пыер зэрэраукъэбзыкынымкэ захэр щашыгъэхъ, аш дакоу къалэу ыкыи мэшлоку гъогу станцие Гранц аштагъ, джащ фэдэу фэшхъяфрэ населениэ пункт 30-м ехъу аштагъэх, ахэмэ Михеляу, Грюнхофф, Гарбзайлен, Алланен, Поботен, Регенен зыфaloхэрэр ашыщых. Тидэхэмэ Балтийскэ хынрэ Курише Гаф зыфалорэ заливырэ азыфагу дэкирэ приморскэ къуапэу Курише Нерунг зыфалорэм пыер раукъэбзыкыгъэ.

Я 3-рэ Белорусскэ, фронтын идээхэмэ, наступление ашызэ, къалэхэу Ландсберг ыкыи Бартенштайн—коммуникации зэхэ-кыпэ инхэу ыкыи Восточнэ Пруссии ицентральнэ районхэмэ немецкэ обронэу щыгъым иопорнэ пункт лъэшэу щыгъэхэр заокиэ аштагъэх, джащ фэдэу фэшхъяфрэ населениэ пункт 40-м ехъу аштагъэх, ахэмэ населениэ пункт инхэу Ной Ассмунис, Зиддау, Легинен, Дамерау, Альбрехтсдорф, Айхен зыфaloхэрэр ашыщых.

Франкфорт на Одере зыфилорэм итемыр лъэныкъуалакиэ ыкыи икъыблэ-тыгъэ къыкыцы Палакиэ тидэхэмэ наступательнэ зау щашыгъэхэм къахэкэе, къалэхэу Бервальде, Нойдамм, Цибинген ашаштагъэх ыкыи фэшхъяфрэ населениэ пункти 100-м ехъу аштагъэх. Февралын и 3-м къыкыцы мы районым тидэхэмэ топи 180-рэ пынм къыышуаштагъэх ыкыи немецкэ солдатхэу, офицерхэу 1.500-м ехъу пленэу къыщаубытыгъэх.

Будапештэ тидэхэмэ къалэм изападнэ часты (Буда) пынм игаризонэу къыщаухъурэигъэр зэрагъэкодынымкэ захэр щашыщтыгъэх ыкыи квартал 12 аштагъ.

Фронтын ифэшхъяфрэ участкэхэмэ разведчикхэр ашэлъыхъох ыкыи пункт бэклихэмэ чынэ мэхъянэ зиэ захэр ашэклох.

Февралын и 3-м къыкыцы немецкэ танки 120-рэ акъутагъ ыкыи ашагъэкодыгъ. Ошьогу захэм ыкыи зенитэ артиллерием имашлохэмкэ пынм исамолет 30 къираутэхыгъ.

Февралын и 5-м и оперативнэ сводкэ щын

Февралын и 5-м къыкыцы Кенигсбергы итемыр-тыгъэ къохъялакиэ тидэхэмэ Земландскэ хыгъэхъу-нэ ныкьтом пыер зэрэраукъэбзыкынымкэ захэр щашыщтыгъэх, ахэр ашызэ населениэ пункт заулэ аштагъ ыкыи ахэмэ Ватцум, Гросс Лядтайн, Тиренберг, Каллен, Повайен зыфaloхэрэр ашыщых.

Франкфорт на Одере зыфилорэм итемыр лъэныкъуалакиэ ыкыи икъыблэ-тыгъэ къыкыцы Палакиэ тидэхэмэ захэр щашыщтыгъэх, аш дыкыгъоу къалэу ыкыи мэшлоку гъогу станцие Геритц ыкыи фэшхъяфрэ населениэ пункти 100-м ехъу аштагъэх, ахэмэ населениэ пункт инхэу Целлин, Ноймюль, Альт Шаумбург, Тирпитц, Райпиг, Мачдорф, Рампитец, Шенфельд, Гюнтерсберг, Реднитц зыфaloхэрэр ашыщых.

Къалэу Познань пынм игаризонэу къыщаухъурэигъэр зэрагъэкодынымкэ захэр щыкыщтыгъэх. Тэ тичастхэу наступать щашыхэрээ къалэм йашэхэр къээзышырэ заводэу дэтыр щаштагъ, аш топ 58-рэ, ручной ыкыи станковэ пулемет 1.250-рэ, автоматхэу 130-рэ ыкыи винтовкэхэу 1.500-рэ къышаштагъэх.

Будапештэ пынм игаризонэу къыщаухъурэигъэр зэрагъэкодынымкэ захэр щыкыщтыгъэх, ахэр ашызэ тидэхэмэ квартал 16 аштагъ.

Будапештэ икъыблэ-тыгъэ къохъялакиэ тидэхэмэ, атакэу ашыгъэхэм къахэкэе, населениэ пункт инхэу Шерегельш, Шарашд, Аба, Шаркерестур, Силаш-Балхаш зыфaloхэрэр щаштагъэх.

Фронтын ифэшхъяфрэ участкэхэмэ разведчикхэр ашэлъыхъох ыкыи пункт бэклихэмэ чынэ мэхъянэ зиэ захэр ашэклох.

Февралын и 4-м къыкыцы немецкэ танки 136-рэ акъутагъ ыкыи ашагъэкодыгъ. Ошьогу захэм ыкыи зенитэ артиллерием имашлохэмкэ пынм исамолет 66-рэ къираутэхыгъ.

